

4. 12. 2012

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nastolení vyrovnanější věkové skladby v justici

V dnešní době mají mladí právníci de facto zcela mizivou šanci , že se stanou soudci či státními zástupci. Jednoduše řečeno – místa v justici jsou v drtivé míře obsazena, a to patrně na mnoho dlouhých let do budoucna. Jak tušíme, tento fakt vyvolává jisté sociální napětí, které bude patrně rok od roku stoupat. Vždyť, kdo by byl rád celý život asistentem soudcem? Tedy mj. s nižším platem a společenskou prestiží.[1]

Toto rozladění stoupá při vědomí faktu, že v minulých, ne tak dávných, letech byla možnost stát se soudcem či státním zástupcem mnohem vyšší. Mnozí z nás si vzpomenou na slova již bohužel zesnulého ombudsmana a též bývalého ministra spravedlnosti Otakara Motejla, který vzpomínal na devadesátá léta, kdy muselo ministerstvo spravedlnosti – obrazně řečeno – chytat právníky na ulici, aby se vůbec naplnila tabulková místa soudců.

Navýšení počtu soudců je ekonomicky nemožné, nota bene máme jeden z nejvyšších počet soudců na počet obyvatel v EU, ne-li dokonce na světě. Další dlouholetým problémem v Česku je , že soudci, zde dělají práci, kterou v jiných zemích činí obslužný personál.

Jednou z možných cest je snížení zákonného věku soudců a státních zástupců pro odchod z justice. Mezi právníky se tomu eufemisticky říká – „nastolení vyrovnanější věkové skladby v justici“.

Obdobný problém řešilo i postkomunistické Maďarsko, které snížilo v roce 2011 věkovou hranici pro povinný odchod do důchodu pro soudce a státní zástupce ze 70 na 62 let.[2] Na evropské poměry revoluční řešení, které vyvolalo řadu polemik. Zmíněné vylouštění justičního rébusu , které vzniklo z dílny maďarské vlády (resp. jejích poradců) , zrušil tamější Ústavní soud. A lze předpokládat, že obdobně by situace dopadla i v ČR. Navíc za pravdu maďarskému ÚS dal následně i Evropský soudní dvůr (ESD).

Evropská komise (jako žalobce) se zde domáhala , aby ESD určil, že Maďarsko tím, že přijalo vnitrostátní režim, který stanoví, že služební poměr soudců, státních zástupců a notářů povinně zaniká při dovršení věku 62 let, což vede k rozdílnému zacházení na základě věku, které není odůvodněno legitimními cíli a které každopádně není nezbytné a přiměřené ve vztahu ke sledovaným cílům, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 2 a z čl. 6 odst. 1 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání.

ESD zde mj. argumentoval, že zlepšení kvality veřejné služby soudnictví, která z toho údajně vyplývá, je nejen pouze „prostým obecným tvrzením“, ale rovněž určitým druhem předsudku souvisejícího s věkem....[3][4]

Naopak např. v Portugalsku má každý soudce tento veřejný statut doživotně. A doživotně pobírá 100% výše posledního příjmu a neexistuje žádná věková hranice, se kterou by právní předpisy spojovaly zánik funkce soudce.[5] Otázkou je, jak na celou věc nahlíží mladší (mnohdy nezaměstnaní) portugalští právníci a jaká je tam reálná dosažitelnost postu soudce. Možná by

mladší portugalští právníci a právníčky jen suše (avšak pro srozumitelně pro širší evropskou právní obec) poznamenali - nil admirari.

Závěr

Harmonizace věkové struktury justice je, nejen dle mého soudu, zásadním a komplexním problémem a měla by o něm být zahájena silná, nejlépe celospolečenská, diskuze i v ČR.

A i výše citovaná maďarská „věková“ causa pro nás může být poučením do budoucna.

Pro populistická řešení zde není místo, nicméně zavírání očí nad zmíněnou problematiku oblastí (resp. quita non movere) , též není správná a dlouhodobě udržitelná cesta.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,

VŠ pedagog a publicista

[1] V roce 2009 bylo jmenováno 39 nových soudců, v roce 2010 bylo jmenováno 88 nových soudců a v roce 2011 bylo jmenováno 38 nových soudců. Ke dni 1. 11. 2012 činil celkový plánovaný počet soudců v ČR 3063 soudců. Skutečný evidenční počet pak činil 3041 soudců, z nichž 1843 soudců působilo na okresních a obvodních soudech, 964 soudců působilo na krajských soudech, 142 na vrchních soudech a 92 na Nejvyšším soudu a Nejvyšším správním soudu. – Zdroj informace: MSp ČR odpověď autorovi tohoto článku v režimu z.č.[106/1999](#) Sb. ze dne 21.11.2011

[2] 62 let byl tehdy obecný důchodový věk v Maďarsku.

[3] Blíže - na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[4] K problematice se též vyjádřil Bobek M., 8.11.2012 na prestižním blogu Jiné právo, k dispozici >>> [zde](#) (v rámci české právní publicistiky tuším jako první).

[5] Srov. a blíže - na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)